
[2025-86-RE](#)

Causa 2025-86-RE

(Marina Amat c/ Marina Bria)

Número de registre 575-2025. Recurs d'empara

Sentència del 19 de gener del 2026

BOPA núm. 6, del 28 de gener del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 d'octubre del 2025, per la representació processal dels Srs. Joan Ramon i Maria Marina Amat, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 8 d'octubre del 2025, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que anul·li la resolució impugnada per ser contrària a la Constitució i a les disposicions successòries disposades pel Sr. Joan Marina Figuera;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 17 de novembre del 2025 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de desembre del 2025, pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 4 de desembre del 2025, per la representació processal de la Sra. Pilar Juanita Lluïsa Marina Bria;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 28 de juliol del 2022, la representació processal de la Sra. Pilar Juanita Lluïsa Marina Bria va presentar una demanda en reclamació de suplement de llegítima contra els Srs. Joan Ramon i Maria Marina Amat, en què sol·licitava que se'ls condemnés a satisfer solidàriament l'import de 102.547,17 €, més els interessos legals generats des de la mort del seu pare, així com els interessos legals generats fins al 14 de juny del 2022, per un import de 1.294,75 €.

1.2. El 21 de febrer del 2025, la Secció Civil 7 de la Batllia va dictar una sentència que decidia

estimar parcialment aquesta demanda i condemnava els defenents a pagar a la demandant 45.334,59 € en concepte de suplement de llegítima, augmentada pels interessos legals comptats a partir de la fermesa de la sentència fins a la liquidació del deute, així com l'import de 1.294,75 € en concepte d'interessos legals devengats des de la data de la defunció del causant fins al 14 de juny del 2022.

1.3. La representació processal de la demandant va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 8 d'octubre del 2025, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que acordava estimar aquest recurs, revocar parcialment la decisió de la primera instància en el sentit de fixar l'import que corresponia a l'apel·lant, en concepte de suplement de llegítima, en l'import de 61.820,12 €, confirmant la resta de la resolució dictada.

1.4. El 22 d'octubre del 2025, la representació processal dels Srs. Joan Ramon i Maria Marina Amat va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 8 d'octubre del 2025, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- La part recurrent en empara sustenta que la sentència de la Sala Civil infringeix el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret.

- Exposava que el testador, el seu pare, Sr. Joan Marina Figuera, era de nacionalitat espanyola i de veïnatge civil català i que a l'any 1994, quan va testar, va ordenar que la seva successió es registrés pel Codi de successions de Catalunya, aleshores la norma vigent a Catalunya, sense que existís a Andorra, en aquella data, una llei successòria pròpia.

- Considera que l'aplicació de la llei successòria andorrana exposada per la Sala Civil incorre en un

evident error de concepte, de normativa i de contradicció. Assenyala que la Llei 46/2014, del 18 de desembre, de la successió per causa de mort no va entrar en vigor fins a l'1 de gener del 2016 i que fonamenta la successió testada en la voluntat del causant. I correspon als tribunals cercar quina era la veritable voluntat del causant.

- Afirmar que l'aplicació defensada per la Sala Civil és pel supòsit que no s'hagi atorgat testament. En canvi, si existeix testament, com és el cas, cal atènyer-se a la voluntat del testador que va manifestar que la seva successió s'havia de regir pel Codi de successions de Catalunya.

- Finalment, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que anul·li la resolució impugnada per ser contrària a la Constitució i a les disposicions successòries disposades pel Sr. Joan Marina Figuera.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil planteja el problema en el seu fonament de dret primer, el qual consisteix en la determinació de la llei aplicable a la successió objecte del procés.

- Sosté que la disposició addicional primera de la Llei 46/2014 estableix un sistema de dret internacional propi d'Andorra. El principi general és l'aplicació de la llei personal del causant en el moment de la mort, però introdueix una disposició correctora en l'apartat segon, d'acord amb la qual *"en cas que, excepcionalment, resulti clarament de totes les circumstàncies del cas que, en el moment de la mort, el causant tenia un vincle manifestament més estret amb un Estat diferent d'aquell la llei del qual sigui aplicable segons l'apartat anterior, la llei aplicable a la successió serà la d'aquest altre Estat"*.

- Indica que la finalitat de la disposició és evitar que la successió es regeixi per una llei amb la qual el causant només tenia un vincle formal o residual, quan tota la seva existència personal, familiar i econòmica estava ancorada en un altre Estat.

- Aplica al cas concret els anteriors indicadors i conclou que el testador va residir 70 anys ininterrompudament a Andorra, on va establir la seva llar i on va criar als seus fills, tots andorrans, on va desenvolupar la seva activitat professional sense mantenir ni patrimoni, ni interessos rellevants a Espanya en les darreres dècades i va contribuir a la reconstrucció del Santuari de Meritxell i va voler

ser enterrat a Santa Coloma.

- Quant a la voluntat manifestada pel testador de voler regir la seva successió, la Sala Civil exposa que, a diferència del Reglament europeu 650/2012, la norma andorrana no reconeix al testador la *professio iuris*, sinó una norma d'ordre públic, de manera que si existeix un vincle més estret amb Andorra, la successió s'ha de regir per la norma andorrana. En altres paraules, la voluntat del testador no pot prevaler sobre la norma imperativa andorrana, atesa que la finalitat és que la llei més connectada amb la realitat successòria és aquella que l'ha de regular.

- Per aquests motius, estima parcialment el recurs d'apel·lació presentat per la part apel·lant.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal declara que, segons la doctrina del Tribunal Constitucional, la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret es produeix quan aquesta manca de motivació i es fonamenta en un raonament jurídic il·lògic, arbitrari i/o absurd i afegeix que la interpretació de les normes i la valoració de la prova corresponen a la jurisdicció ordinària, tret que les decisions impugnades no estiguin motivades o siguin absurdes, no raonables o arbitràries.

- Al respecte, considera que els arguments de la part recurrent en empara són els mateixos que aquells que va presentar en seu d'apel·lació, sense que porti ara cap element de valor constitucional. I, pel que fa a la determinació de la llei aplicable, la Sala Civil porta a terme una valoració acurada i precisa, atès que conclou que de la situació personal, familiar i econòmica del testador, el seu centre de gravetat es trobava a Andorra, sense que es pugui apreciar cap caràcter il·lògic, arbitrari o no raonable sobre aquesta constatació.

- Per tant, el Ministeri Fiscal s'oposa a aquest recurs d'empara.

2.4. Argumentació de la Sra. Pilar Juanita Lluïsa Marina Bria

- La part recorreguda afirma que en el recurs d'empara no s'exposa en quin aspecte no s'ha motivat de manera suficient i en què això genera indefensió a l'altra part.

- En primer terme, exposa que es pretén que el Tribunal Constitucional actuï com a un tribunal de tercera instància. A més, de conformitat amb el cànon de constitucionalitat relatiu al deure de motivació, la sentència de la Sala Civil ha respectat totes les exigències legals, doctrinals i jurisprudencials. Al·lega que la part recurrent no indica en quin moment la Sala Civil hauria incorregut en un raonament il·lògic o no raonable, de manera que el recurs s'ha de desestimar.

- En segon terme, manifesta que la Sala Civil ha motivat a bastament les raons per les quals va considerar que la llei andorrana era la llei aplicable i també va argumentar els motius pels quals la imperativitat de la llei s'imposava en aquesta qüestió a la voluntat del causant.

- En tercer terme, exposa que la qüestió del dret intertemporal no va ser objecte de controvèrsia, ja que va ser resolta per la disposició transitòria segona de la Llei 46/2014. A més, atès que l'heretament era de l'any 2020, la Llei 46/2014, ja era aplicable i, per tant, ja provocava la inviabilitat de la remissió al dret català.

- Per acabar, aquesta part demana la desestimació d'aquest recurs d'empara i la declaració de la condemna de les costes causades als recurrents, incloent honoraris d'advocat i de procurador.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulneri cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. El cànon de constitucionalitat respecte de la selecció, de l'aplicació i de la interpretació del dret aplicable és conegut i reiterat per aquest Tribunal Constitucional en el sentit que aquestes funcions corresponen a la jurisdicció ordinària, excepte que la posada en pràctica d'aquestes funcions manqui de motivació o esdevingui absurda, inversemblant, no raonable o il·lògica -entre moltes altres, vegeu

L'únic objecte d'aquest recurs d'empara rau en determinar si la selecció i l'aplicació del dret aplicable que ha efectuat la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia es troben motivades i si es poden considerar contràries a la lògica, a la raó o esdevenen absurdes o inversemblants.

3.3. La part recurrent en empara entén que la voluntat real del causant era subjectar la seva successió al dret successori català i així ho va manifestar en el seu testament de l'any 1994, de manera que només procediria la subjecció d'aquesta successió al dret andorrà si es tractés d'una successió intestada, però no quan el testador havia expressat de manera tan clara la seva voluntat; sent la voluntat real el criteri cabdal d'interpretació dels negocis testamentaris.

Malgrat aquestes al·legacions dels recurrents, la qüestió central no és esbrinar quina era la voluntat real del causant per ordenar la seva successió, sinó si aquesta podia també abastar la determinació de la llei que havia de regir el fenomen successori.

3.4. Des de l'òptica anterior, la Sala Civil argumenta, en primer terme, que la legislació andorrana aplicable a la successió oberta del causant -la Llei 46/2014, del 18 de desembre-, no possibilita l'anomenada *professio iuris* o l'elecció del dret aplicable per part del causant, a diferència d'allò que sí que permet el Reglament de la Unió Europea 650/2012 que regula la competència internacional i el dret aplicable a les successions.

En segon terme, exposa que la disposició addicional primera de la Llei esmentada conté una norma imperativa que estableix, com a primer criteri, la llei nacional del causant, però excepcionalment estableix una disposició correctora quan existeixi un vincle manifestament més estret amb un altre Estat, derivat de les circumstàncies del cas.

I, en tercer terme, la Sala Civil analitza les circumstàncies personals, familiars, patrimonials i socials del causant per concloure que de totes elles -perfectament explicitades- s'extreu que el centre de gravetat dels interessos del causant era el Principat d'Andorra i, per tant, ha de ser la llei successòria andorrana aquella que regeixi les vicissituds de la seva successió.

3.5. L'anterior selecció i aplicació del dret aplicable, continguda en l'extens fonament de dret segon de la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, es troba fonamentada conforme a les exigències de motivació que ha exigit aquest Tribunal Constitucional, ja que enumera i desenvolupa els diferents arguments pels quals se selecciona i s'aplica el dret de successions

andorrà.

D'altra part, aquesta selecció i aquesta aplicació esdevenen raonables i conformes a la lògica, sense que en la seva argumentació es trobin errades patents o motivacions que es puguin titllar d'absurdes o d'inversemblants, per la qual cosa aquest recurs d'empara ha de ser desestimat.

3.6. La desestimació del recurs comporta la imposició de les costes processals als recurrents (arg. article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara interposat per la representació processal dels Srs. Joan Ramon i Maria Marina Amat contra la sentència del 8 d'octubre del 2025, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Imposar a la part recurrent en empara les costes processals derivades de la desestimació del seu recurs.
3. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels recurrents, a la representació processal de la Sra. Pilar Juanita Lluïsa Marina Bria, a la Secció Civil 7 de la Batllia, a la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 19 de gener del 2026.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat